

CARTA A CATERINA MIERAS

Jordi Mesalles

Data d'entrada a la Generalitat: 21-01-04

Honorable Consellera de Cultura
Sra. Caterina Mieras
Departament de Cultura
Generalitat de Catalunya
Palau Marc
La Rambla, 8
08002 Barcelona

Honorable Sra. Caterina Mieras,

Em permeto d'escriure-li per felicitar-la pel nou càrrec que ocupa i transmetre-li l'esperança que suposen, tant per al nostre país com per als creadors, les seves declaracions en els mitjans de comunicació, on expressa el seu desig de transformació de la política cultural després de l'anquilosament i grisor que han suposat els 23 anys de govern convergent, i felicitar-la també per la sensibilitat que ha demostrat assistint a l'estrena de l'espectacle dels Joglars a Sevilla.

Cal suposar que està informada que l'actitud censora i excoient del govern convergent envers els Joglars és extensible a molts creadors, homes i dones del teatre i la cultura catalans, que mantenien la seva dissidència i una actitud crítica envers l'ideari convergent.

Per aquest motiu m'ha sorprès —i ho atribueixo a una voluntat diplomàtica— que en les seves declaracions a *La Vanguardia* del passat divendres 9 de gener manifesti una opinió positiva del Teatre Nacional sense tenir present que aquesta operació de prestigi del govern convergent s'ha caracteritzat per excloure directors, actors i actrius, dramaturgs, escenògrafs..., tant en la seva primera etapa dirigida pel Sr. Josep M. Flotats, com en l'actual, on han prevalgut el clientelisme per sobre de qualsevol voluntat democràtica. I no oblidem que el Teatre Nacional ha estat fins ara l'única mostra de política teatral de Convergència.

Pel que fa a mi —i estic convençut que parlo en nom de diversos creadors d'aquest país—, havent demostrat capacitat, talent i rendibilitat com a director d'escena, he estat progressivament marginat a una petita subvenció anual que únicament em permetia exhibir els meus muntatges en sales alternatives, sempre en precàries condicions i sense cap possibilitat de distribució posterior, fins que el 1996 vaig decidir, després de la permanent frustració que això representava, dissoldre

la meua companyia i dedicar-me a la meua altra vocació i sortida professional: la pedagogia teatral. L'escola és el més bell teatre del món, deia Antoine Vitez.

Com a exemple concret de la conjuntura actual li diré que darrerament, en vida del malaguanyat Josep Montanyès, vaig muntar dos espectacles a l'Espai Lliure i teníem prevista una nova producció per a aquesta temporada. La nova direcció ho va desestimar. En un article al suplement cultural del diari *El Mundo*, del 27 de novembre de 2001, jo mateix celebrava la voluntat d'obertura del Sr. Montanyès amb la inclusió de «joves i antics valors emblemàtics del teatre català», fet que malauradament no sembla prevaldre en la voluntat de l'equip actual. Actualment, i no només en referència al Teatre Lliure, em trobo amb grans dificultats per aconseguir els mitjans de producció i una continuïtat que garanteixin la rendibilitat i distribució de les meves hipotètiques produccions.

Els 23 anys de presència política convergent han anat generant una sèrie de mitologies i estereotips de comportament polític i mediàtic —per exemple, la confusió entre el «teatre entès com un bé cultural i com una pràctica artística, i el teatre entès només com a espectacle comercial i mercaderia»— on les institucions, a falta d'una legislació i un veritable desig de política teatral democràtica, heterogènia i expansiva, ens ha fet creure que la pràctica teatral és simplement una col·lecció de talents individuals cada vegada més implicats entre ells, no tant per l'acord eticoestètic, sinó pel fet que estan subvencionats i que es deuen als desigs del treball «ben fet», és a dir, d'allò que el govern subvencionador considera políticament correcte. (I això és clientelisme). Com deia en una ponència de l'any 1993 «Aquesta desconfiança dels polítics envers els mateixos creadors ha anat generant una màfia de directores d'espais municipals institucionals, programadors de teatres públics, dinamitzadors d'ajuntaments. Una xarxa en la qual no hi deixen de col·laborar gasetillers de premsa, creadors d'estats d'opinió i empreses de producció i distribució privades, que en la confusió existent, producte de la falta de legislació i d'una organització professional, s'han transformat en "mandarins" que van renovant contracte temporada rere temporada per clientelisme o per mandra dels seus superiors.» Deu anys després les coses, em pot creure, no han millorat.

El gremi teatral està constituït d'una sèrie de «famílies» i empreses que vetllen pels seus propis interessos econòmics i mediàtics (i, per tant, de poder) més enllà de qualsevol voluntat de consolidar una política teatral veritablement democràtica, de qualitat i oberta a tots els creadors i grups socials.

Aquesta mena d'assetjament moral-professional i el bloqueig en la continuïtat creativa a la qual m'he sentit sotmès per part de l'administració convergent no és un cas únic i sí un efecte més de l'estat de les coses teatrals al nostre país, com molt bé assenyalava Jordi Coca en l'article del diari *Avui* que també li adjunto. «La nòmina dels que abans en deia absents involuntaris, amb un talent indiscutible, és enorme, i em penso que un país com el nostre, encara (o sempre) a mig fer, no es pot permetre el luxe de prescindir d'aquells que ens aportarien rigor, experiència i diversitat».

En el document «Les Arts Escèniques: de la creativitat al desconcert» (juny del 2003) del partit socialista que vostè representa, hi havia una clara voluntat d'anàlisi i renovació. «Sobre el suport a la producció hem avançat ben poc —diu el document—. Més enllà d'unes normatives restrictives que en regulen les subvencions, el govern no s'ha plantejat el suport a la producció

com un procés que necessita uns objectius i unes línies de treball a llarg termini. Ben al contrari s'ha articulat un sistema de distribució de subvencions que no satisfà ningú, atès que suposa petites aportacions que no garanteixen la viabilitat de les produccions en bones condicions de treball... El Departament de Cultura ha concentrat en el TNC la seva política de creació i producció deixant la resta a la sort de la repartidora i a l'abandó d'un panorama cultural força desestructurat...» El document és un bon punt de partida per a una política teatral pertinent. Cal confiar que les coses canviaran i s'acabaran la corrupció i les llistes negres que ens han acompanyat en els 23 anys de cultura pujolista.

Si m'he permès enviar-li aquestes línies és perquè estic convençut que cal un canvi important en la línia política cultural, i en concret en la teatral, que és la que conec millor. En un país, com diu Jordi Coca, sempre a mig fer, és important crear estructures de funcionament sòlides i que aportin el prestigi cultural que un país tan ric en iniciatives mereix. No dubto, Honorable Consellera, de la complexitat del càrrec que ocupa i sincerament li desitjo molta sort.

Agraeixo la seva atenció i espero poder saludar-la personalment.

Jordi Mesalles Bisbe

Barcelona, 19 de gener de 2004